

ALEKSIS KIVEN SEURA

N:o 1
Syksy 1986

Suutari pysyköön lestissään...

Arkipäivän puheissa yhä esiintyvien lukuisten loistavien sananlaskujen ja raamatunlauseiden joukossa on muutamia, joista kaikkina aikoina on ollut lähes yksinomaan vahinkoa. Kaikkein häijyimpien — kuten ”joka vitsaa säästää, se vihaa lastaan” — juurimiseksi on laki tullut avuksi, mutta harmittomammat kuten ”suutari pysyköön lestissään” väijyvät yhä hammasrivien takana iskeäkseen kiinni heti kun aihetta ilmenee. Sillä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta juuri lestissään suutarin ei pitäisi pysyä. Tämä muinoisesta ammattipakosta muistuttava tokaisu joutaisi jo historiaan.

Jos ei *Lönnrot* vastoin rahvaan tapoja ja mahdollisuuksia olisi lähtenyt kouluun ja valmistunut ylioppilaaksi ja aikanaan tohtoriksi, olisimme ilmeisesti Kalevalaa köyhempinä. Jos ei *Stenvallin Aleksis* ainoana Nurmijärven rahvaan lapsena vuosien 1821—1868 aikana olisi lukenut ylioppilaaksi ja päätenyt kirjallisiin piireihin, ei Seitsemää veljestä ja Nummisuutareita näyteltäisi tänään täysille katsomoille.

Muonamiehen torpasta on pitkä matka parnassolle, mutta *Väinö Linna* tavoitteli itsepintaisesti päämääräänsä ja kirjoitti Tuntemattoman sotilaan ja trilogiansa, jotka Suomen sodanjälkeisessä kirjallisuudessa tuntuvat painavan vaakakupissa samaverran kuin kaikki muut yhteensä.

Mitä useammista asioista ihmiset ovat kiinnostuneita välittämättä sosiaalisesta asemastaan, ammatistaan ja muista epäluuloa synnyttävistä seikoista, sen ennakoitavampia ja onnellisempia he yleensä ovat. Taiteet ja tieteellinen tutkimustyö olivat ennen vain yläluokan miesten etuoikeuksia, nyt ne ovat ainakin periaatteessa kaikkien harrastettavissa. Uskottavuus ja kustantajan saaminen ovat asia erikseen.

Tämän tapaisella johdatuksella varustettuna saapastelee käsillä oleva *Nummisuutari* kirjallisen kulttuurimme keskelle tai ainakin eteiseen. Tosin tietämättä vielä itsekään, miten se monien kiiltoahkakien parissa viihtyy tai mitä sillä vuosien mittaan on Seuran jäsenille ja muille kirjallisuuden ystäville annettavana. Mutta joka tapauksessa aina uteliaana.

Ja vaikka tämä suutari edustaakin *Aleksis Kiven Seuraa*, se on kansanmiesten ja -naisien tavoin aina valmis sanomaan mielipiteensä muustakin kuin kirjallisuudesta ja näyttämötaiteesta. Kritiikkiä vastaan se ei tarvitse muuta puolustusta kuin puhuvansa syntyneen oikeudella, niinkuin joku hyvin on sanonut. Suutarina se taas katsoo jo ammattinsa edellyttävän kirjallisen kulttuurin kenkien käsittelyä — ratkomista, ompelemista ja vasaralla naputtelemista...

